

Klimagassberegning for byggeprosjekter: Vi trenger harmonisering av metodene

I dag kan du benytte flere ulike metoder for å beregne klimagassutslipp fra byggeprosjektet ditt. Ved å tilpasse nasjonale verktøy til EUs rammeverk Level(s), kan byggenæringen enklere sammenlikne prosjektoalternativer og å være klar for eventuelle nye EU-krav.

Camille Vandervaeren
Forsker i SINTEF

I Norge har vi i dag flere ulike metoder for å beregne klimagassutslipp fra bygninger, og ulike rapporteringsformater. For byggeiere og kommuner er det utfordrende å vite hvilken metode de skal bruke eller kreve, og det er vanskelig å sammenligne ulike prosjektoalternativer. Miljørådgivere, forskere og verktøyutviklere må kjenne til mange forskjellige metoder og tilpasse seg utviklingen av de ulike metodene. For noen byggevareprodusenter er det uklart om de bør deklare utslippene fra produktene sine.

Ulike metoder og standarder

I Europa gir EN 15978:2011 en standardisert metodikk for å beregne miljøpåvirkningen gjennom hele bygningens livsløp. Norge, som følger de generelle prinsippene i EN 15978:2011, har utviklet sin egen nasjonale standard, NS 3720:2018, som gir mer spesifikk veiledning for beregning av klimagasser.

I 2021 lanserte EU Level(s), et felles europeisk rammeverk for å vurdere og rapportere bygningers bærekraft. De ulike metodene som brukes i Norge, er presen-

tert i Byggeforskeriens anvisning 470.106 «Klimagassregnskap for bygninger - krav, utarbeidelse og bruksområder».

I tillegg krever noen av EUs taksonomikriterier rapportering av klimagassutslipp fra konstruksjon og renovering av bygninger i henhold til en blanding av EN 15978:2011 og Level(s).

I 2023 publiserte DiBK retningslinjer for utarbeidelse av klimagassregnskap fra materialer (TEK17 § 17-1), basert på NS 3720. TEK17 § 17-1 setter andre metodologiske krav enn Level(s), som er presentert i Byggeforskerien. Videre har flere norske kommuner, blant andre Trondheim og Bergen, utviklet sine egne spesifikke krav til hvordan klimagassberegninger må gjennomføres. FutureBuilt ZERO og FME ZEN-definisjonen er to andre metoder som kan legges til listen.

Harmonisering etter EU Level(s) kan være nyttig

De største forskjellene mellom Level(s), NS 3720, og TEK17 § 17-1 er hvilke bygningselementer som skal inkluderes i vurderingen, og antall livsløpsfaser som skal oppgis.

I følge Level(s) skal alle bygningselementer, unntatt de som er lagt til av beboerne, in-

kluderes i beregningen. TEK17 krever kun at man inkluderer bæresystemer, yttervegger, innervegger, dekker, yttertak og fundamentering. Flere bygningselementer i regnskapet reduserer risikoen for at lave utslipp fra deler av bygget gjør at man lar være å redusere utslipp i andre deler.

Siden Level(s) er et europeisk rammeverk, vil det være lettere å sammenligne byggeprosjekter i Norge med tilsvarende prosjekter i andre land.

De som utvikler metoder og stiller krav, deriblant Standard Norge, DiBK, Grønn Byggallianse og FutureBuilt, kan vurdere å tilpasse metodene til Level(s), og kommuner og bygningseiere kan beslutte å kreve klimagassberegninger som er i tråd med Level(s). Fordelen er at Level(s) er europeisk, og det brukes i EUs taksonomi og i

2024-revisjonen av EUs bygningsenergidirektiv (EPBD). Det er derfor sannsynlig at Level(s) i løpet av de neste årene vil bli viktigere.

Uansett hvordan metoder harmoniseres, bør produsentene, håndverkere, og entreprenører være klare til å oppgi utslippene fra sine produkter og tjenester. Krav om utvidet og mer pålitelig klimagassberegning i byggeprosjekter er på vei, enten det refereres til forskrifter eller markedet, og dette må byggenæringen være forberedt på å tilpasse seg.

Referanse

De viktigste forskjellene mellom Level(s), NS 3720 og EN 15978 er beskrevet i artikkelen «Level(s) compared to European and Norwegian standards for life cycle assessment of buildings».

Fakta

Metoder brukt i Norge for beregning av bygningers klimagassutslipp

- Level(s) – EUs rammeverk for bærekraftige bygg
- EN 15978:2011 - Sustainability of construction works. Assessment of environmental performance of buildings. Calculation method
- NS 3720:2018 - Metode for klimagassberegninger for bygninger
- DiBKs veileder om klimagassregnskap
- FutureBuilt ZERO – veien mot nullutslipp